

Manifesta 15: cultura, mediació i governança metropolitana

Published by [Interacció](#) [1] on 11/06/2025 - 11:12

Una biennial com a laboratori de descentralització i cooperació institucional

La quinzena edició de la Biennial Nòmada Europea, Manifesta 15 Barcelona Metropolitana, no només va desplegar un ambiciós programa artístic entre setembre i novembre de 2024. **Va ser, sobretot, un experiment institucional a escala metropolitana.** Un espai on la cultura va funcionar com a camp de proves per repensar formes de governança col·laborativa i estratègies de descentralització cultural. El recent informe final ofereix una mirada detallada i crítica sobre què va representar aquesta edició inèdita per la seva escala i enfocament descentralitzat.

Per primer cop, Manifesta va sortir dels límits d'una ciutat per estendre's a onze municipis de l'àrea metropolitana —de Sabadell a El Prat, passant per Mataró o Sant Adrià de Besòs— tot implicant els ajuntaments, equipaments locals i agents comunitaris en la definició i execució del projecte. Aquesta manera de treballar va desbordar el model curatorial jeràrquic habitual i va apostar per una estructura distribuïda, amb representants artístics locals i formes de mediació contextualitzades.

Cap a una altra manera de fer política cultural

Aquesta experiència va anar més enllà del desplegament logístic d'una biennial: va posar sobre la taula una altra manera de fer política cultural. El cas de Manifesta 15 ens convida a repensar la política cultural no només com a desplegament de programacions, sinó com a disseny institucional. Al darrere de la biennial hi havia una aposta clara: configurar una metròpoli culturalment interconnectada que no orbités exclusivament al voltant del centre de Barcelona. Aquesta visió s'alinea amb els reptes de moltes polítiques públiques contemporànies: reconèixer la diversitat territorial, compartir lideratges i construir projectes culturals a partir del coneixement situat.

L'informe final ho expressa amb claredat: calen noves estructures per a una cultura descentralitzada, i això implica abordar qüestions com la mobilitat, l'accés, el finançament i la capacitat de decisió des dels municipis. A més, es reclama una infraestructura estable per a la cooperació intermunicipal en l'àmbit cultural, més enllà d'esdeveniments puntuals.

Resultats concrets i qüestions obertes

El projecte va mobilitzar més de 291.000 visitants, amb un 85,4% provinents de la mateixa regió metropolitana, i va generar un retorn econòmic d'1,8 € per cada euro públic invertit. Però més enllà de les xifres, destaca l'impacte simbòlic i estructural: tres seus principals (les Tres Xemeneies, Casa Gomis i l'edifici Gustavo Gili) han iniciat processos de transformació per convertir-se en espais culturals permanents, i el debat sobre la relació entre sostenibilitat, patrimoni i desenvolupament urbà ha guanyat centralitat.

*La central de les Tres Xemeneies, seu emblemàtica de Manifesta 15, convertida en espai d'activació cultural.
Foto: Helena Roig / Manifesta 15 Barcelona Metropolitana.*

Malgrat aquests èxits, l'informe també adverteix que el llegat de Manifesta 15 depèn del seguiment institucional. Sense una estratègia clara per integrar el que ha activat la biennal dins les estructures habituals de planificació cultural, el risc d'efecte efímer és real.

I ara, què?

Per als municipis, Manifesta 15 ha estat una oportunitat per exercir lideratges culturals propis dins una lògica de cooperació metropolitana. També ha evidenciat les tensions i dificultats d'aquest tipus d'aliances: diferents ritmes, prioritats i capacitats entre administracions.

El gran aprenentatge? La governança cultural ha de ser dissenyada i cuidada com un procés continu. I això demana espais comuns de deliberació, recursos compartits i temps per fer créixer complicitats. Si alguna cosa ha mostrat Manifesta 15 és que la cultura pot ser motor de canvi. Però perquè això passi calen institucions actives, disposades a **descentralitzar el poder i recentrar l'escolta** en el territori.

Referència

Manifesta Foundation. (2025). *Manifesta 15 Barcelona Metropolitana. Informe final*. <https://www.manifesta15.org/ca/publications/informe-final> [2]

Categories: Informe

Attachment

Size

[m15_informe_final_cat_699116fd56.pdf](#) [3]

164.41 MB

- [4]

Source URL: <https://interaccio.diba.cat/en/news/2025/06/manifesta15-informe-final>

Links:

[1] <https://interaccio.diba.cat/en/members/interaccio>

[2] <https://www.manifesta15.org/ca/publications/informe-final>

[3] https://interaccio.diba.cat/sites/interaccio.diba.cat/files/m15_informe_final_cat_699116fd56.pdf

[4] <https://interaccio.diba.cat/node/10053>